

Stockholm 2019-10-22

Folkhälsomyndigheten

171 82 Solna

registrator@folkhalsomyndigheten.se

Ärendenummer: 01477 – 2019

Remissyttrande över ”Förslag till ändring i Folkhälsomyndighetens föreskrifter FoHMFS 2014:2 om statistiska uppgifter avseende tillverkning av alkoholdrycker och partihandel med spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker”

Samt

Remissyttrande över ”Förslag till ändring i Folkhälsomyndighetens föreskrifter (FoHMFS 2014:5) om statistiska uppgifter avseende servering”

1. Sammanfattning

Alkohol är ingen vanlig vara vilket innebär att vinstintresse och merförsäljning ska hållas borta från handel med alkohol. IOGT-NTO välkomnar ändringsförslagen, men menar att de inte är tillräckliga för att uppnå den svenska alkoholpolitikens övergripande mål att främja den svenska folkhälsan genom att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar. IOGT-NTO menar att förslagen om att anpassa Folkhälsomyndighetens föreskrifter efter alkohollagen är bra ur informationsinsamlingssynpunkt, men som institution med regeringsuppdraget att främja folkhälsa och förebygga sjukdom och skada, bör Folkhälsomyndigheten inför beslutsfattare lyfta problematiken med andra berusningsmedel än alkoholhaltiga drycker.

IOGT-NTO förordar:

- Att ett totalt förbud införs mot försäljning av det som kallas för alkoholdrycksliknande preparat som avses förtäras i berusningssyfte, såsom pulver och tablettor
- Att alkoholdrycksliknande preparat som kan jämföras med alkoholdrycker fortsättningsvis enbart får säljas på Systembolaget, såsom alkoglass
- Då alkoholdrycksliknande preparat idag är lagligt, anser IOGT-NTO att preparaten skall regleras på samma sätt som alkoholhaltiga drycker när det gäller uppföljning från Folkhälsomyndigheten, i enlighet med angivet förslag
- Att de alternativa lösningar som föreslås förkastas instämmer IOGT-NTO med, då de inte kan ses som effektiva åtgärder för att kunna mäta försäljningsutvecklingen
- Att marknadsföring av all alkohol, inklusive alkoholdrycksliknande preparat förbjuds
- Att Läkemedelsverkets tidigare praxis med fyra viktprocent som gräns återinförs snarast och att en utredning tillsätts att se över om alkoholhalten hos alkoholdrycksliknande preparat kan sänkas

2. Bakgrund

Sveriges alkoholmonopol grundar sig på en alkoholpolitik vars övergripande mål är att främja folkhälsan genom att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar. Alkohol är ett av våra största folkhälsoproblem och orsakar bland annat cancer (till exempel bröstcancer och levercancer), neuropsykiatriska sjukdomar (till exempel alkoholberoende och depression), hjärt-kärlsjukdom, skrumplever och skador genom olycksfall. Ju mer alkohol som konsumeras, desto större blir skadorna. Det gäller både enskilda personer samt på samhällsnivå. Alkohol är unik som riskfaktor i och med att skadorna på andra och kostnaderna för samhället är, enligt flera uppskattningar, mer omfattande än de direkta kostnaderna för konsumenten.

Då alkohol är en drog som orsakar stor skada, men som är laglig, måste den behandlas enligt försiktighetsprincipen. När alkohol i ny gestaltning tas fram bör riskerna med användningen tas hänsyn till när beslut om reglering fattas. Sådana produkter måste även följas upp och föras statistik över. Läkemedelsverket hade fram till lagen ändrades 2010 fyra viktsprocent som gräns för den här typen av produkter. Det finns skäl för en lägre gräns bland annat med tanke på produkter som gelébjörnar med alkohol etc., inte minst med hänsyn till att de kan tänkas uppmuntra till konsumtion bland barn och unga. Även om försäljningen sker genom Systembolaget bör en myndighet avgöra vilka alkoholhaltiga produkter som ska säljas eller inte, med hänsyn till nya produkttyper och produkter, till exempel alkopulver eller andra framtida produkter som vi i dag inte kan förutse. Denna ställning har IOGT-NTO lyft även i tidigare remissvar angående reglering av alkoholdrycksliknande preparat.

3. Det aktuella förslaget

Det är positivt med insamling av uppgifter från partihandel och serveringar för att sammanställa statistik över alkoholkonsumtionen. Den föreslagna ordningen med en uppdaterad restaurangrapport och statistikrapport anser IOGT-NTO är de mest lämpliga sätten att samla in data.

Liksom uttryckts i genomförd utredning, ser vi riskerna med att alkohol i pulver- och tablettform kan öka risken för oavsiktlig överdos, förgiftning och utnyttjande från andra. Pulver och tabletter är även lätt att långa till minderåriga då de är mindre skrymmande varor, vilket kan få katastrofala konsekvenser om det skulle visa sig bli en bredare marknad på området. Här ser IOGT-NTO särskild risk för skadligt bruk, hälsa och liv. Det ställer även höga krav på tillsynsmyndigheterna. Därmed bör alkoholdrycksliknande preparat i form av exempelvis pulver och tabletter förbjudas. Det finns ingen anledning att avvakta och se hur marknaden utvecklar sig på området innan man inför hårdare regleringar. Produkter såsom alkoglass, ser IOGT-NTO helst inte bör finnas på marknaden tillgängliga för svenska konsumenter alls, men då produkterna idag är tillåtna i Sverige bör de också fortsättningsvis hänvisas till Systembolagets ensamrätt på försäljning av alkohol.

IOGT-NTO vill understryka att det primära målet för oss är att inte tillåta försäljning av alkoholdrycksliknande preparat över huvud taget och ser gärna att Folkhälsomyndigheten som har regeringens uppdrag att främja folkhälsan intar samma ställningstagande gentemot regering och riksdag.

IOGT-NTO

Johnny Mostacero
Förbundsordförande